

703
106

7

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS (LKP)

LIEPĀJAS PILSĒTAS KOMITEJA

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

1940.g. - 1989.g.

PA - 105.fonds

1920.g. - 1940.g. pirmajā pusē Liepājā, Liepājas, Kuldīgas un Aizputes apriņķos nelegāli darbojās LKP Lejas-Kurzemes apgabala organizācija¹⁾ ar centru Liepājā.

1940.g. jūnijā tā legalizējās.

Legalizācijas brīdī LKP Lejas-Kurzemes apgabala organizācijas sastāvā darbojās LKP Liepājas pilsētas organizācija, kura dalījās 5 partijas rajonos.²⁾ Rajoni apvienoja partijas pulciņus (šūniņas). Organizāciju vadīja pilsētas komiteja (PK).

1940.g. jūlijā LKP Liepājas PK nolēma nelegālās darbības pastāvējušos rajonus likvidēt un šūniņas pārorganizēt katrā darba vietā³⁾ (agrāk tās veidojās vienas ražošanas robežās).

Saskaņā ar LKP CK 1940.g. 15. augusta lēmumu LKP apgabalu organizācijas likvidējās un to vietā atbilstoši esošiem apriņķiem izveidojās 19 apriņķu un 4 pilsētu organizācijas.

1940.g. 1. septembrī apriņķa komitejas vadībā tika izveidota LKP Liepājas apriņķa organizācija⁴⁾ un sakarā ar pārorganizēšanu 1940.g. 1. septembrī noformēja tieši LKP CK pakļauto jauno LKP Liepājas PK.⁵⁾

1940.g. 8. oktobrī LKP kļuva par Vissavienības Komunistiskās (boļševiku) partijas (VK(b)P) sastāvdaļu un ieguva nosaukumu LK(b)P. Līdz ar to atbilstoši VK(b)P statūtiem, partijas šūniņas tika pārdēvētas par pirmorganizācijām.

- 1) Latvijas Valsts arhīvā LKP Lejas-Kurzemes apgabala komitejas dokumentu fonda nav.
- 2) LVA, PA-101.f., 2.apr., 38.l., 3.o.p.lp.
- 3) Turpat, 38.l., 3.o.p.lp. un PA-105.f., 1.apr., 2.l., 4.o.p.lp. un 5. lp.
- 4) Sk. LK(b)P Liepājas apriņķa komitejas (PA-121.fonds) Vēsturisko izziņu.
- 5) LVA, PA-105.f., 1.apr., 3.l., 15.lp.

LK(b)P Liepājas pilsētas organizācijas sastāvā 1940.gadā ietilpa 17 un 1941. gada maijā - 27 pirmorganizācijas.⁶⁾

1940.g. 8. decembrī notika pirmā LK(b)P Liepājas pilsētas organizācijas legālā konference, tajā ievēlēja pilsētas komiteju 9 biedru sastāvā.⁷⁾ Kārtējo darbu veica Liepājas pilsētas komitejas birojs.⁸⁾

Pilsētas komitejas struktūra bija šāda:⁹⁾

- pirmais un otrais sekretārs
- sekretāra palīgs
- propagandas nodaļa
- organizatoriskā darba un instruktoru nodaļa (tās sastāvā - statistikas un vienotas partijas biedra kartes sektors)
- kadru nodaļa
- rūpniecības nodaļa
- armijas nodaļa (no 1941.g. marta - militāra un aizsardzības nodaļa)

Sākoties vācu okupācijai 1941.gada jūnijā, pilsētas komiteja darbību pārtrauca.

Pēc Liepājas atbrīvošanas no vācu fašistiskajiem iebrucējiem 1945.g. 19. maijā LK(b)P Liepājas PK darbību atjaunoja,¹⁰⁾ 1945.g. 5. jūnijā LK(b)P CK tās sastāvu apstiprināja: pirmais un otrais sekretārs, sekretārs kadru jautājumos, Liepājas pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētājs, Valsts drošības tautas komisariāta pilsētas nodaļas priekšnieks, Liepājas PK sekretāra vietnieks, rūpniecības jautājumos, Liepājas PK propagandas un agitācijas nodaļas vadītājs, rūpniecības "Sarkanais metalurģis" partijas organizators (partorgs), LKKS pilsētas komitejas sekretārs.¹¹⁾

Vēlāk pilsētas komitejas locekļus ievēlēja pilsētas partijas konferencē (pirmā notika 1945.g. 1.-2. decembrī) un pēc tam plēnumā ievēlēja sekretārus un pilsētas komitejas biroju. Biroja

6) LVA, PA-101.f., 2.apr., 524.l., 15.lp. un 384.l., 72.lp.

7) Turpat, 30.l. un 1. un 18.lp.

8) Turpat, 1.apr., 8.l., 166.-167., 170.lp.

9) Turpat, 2.apr., 39.l., 4. un 92.lp.

10) LVA, PA-105.f., 3.apr., 3.l., 1.lp.

11) LVA, PA-101.f., 7.apr., 13.l., 25.lp.

12) LVA, PA-101.f., 17.apr., 29.l., 11.lp.

13) Turpat, 14.apr., 155.l., 12.lp. un 16.apr., 23.l., 105.lp.

14) Turpat, 15.apr., 21.l., 14.lp. un 16.apr., 23.l., 105.lp.

un pilsētas komitejas personālais un skaitliskais sastāvs mainījās: 1945. gadā PK locekļu skaits - 25, biroja - 9¹²⁾ 1988. gadā - 83 un biroja - 13.¹³⁾

1952.g. 8. aprīlī, izveidojoties LK(b)P (no 1952.g. oktobra - LKP) Liepājas apgabala organizācijai,¹⁴⁾ pilsētas komiteja tika pakļauta apgabala komitejai,^{no} 1953.g. 14. aprīlī tā atkal ~~XXXXX~~ ~~XXXXX~~ atradās tiešā LKP CK pakļautībā.

1945.g. - 1949.g. jūnijā LK(b)P Liepājas PK aparātā bija šādas struktūrvienības.¹⁵⁾

- kadru nodaļa
- propagandas un agitācijas nodaļa
- organizātoriskā darba un instruktoru nodaļa (tās sastāvā - vienotās biedra kartes un statistikas sektors)
- ~~mitāra~~ nodaļa
- rūpniecības nodaļa
- transporta nodaļa

1949.g. jūnijā reorganizācijas rezultātā kadru nodaļu un ^{mitāra} nodaļu likvidēja, rūpniecības nodaļu un transporta nodaļu apvienoja vienā - rūpniecības un transporta nodaļā; organizātoriskā darba un instruktoru nodaļu pārdēvēja par partijas arodbiedrību un komjaunatnes organizāciju nodaļu.¹⁶⁾

No 1949.g. jūnija līdz 1957. gadam struktūra bija šāda:

- propagandas un agitācijas nodaļa
- partijas, arodbiedrību un komjaunatnes organizāciju nodaļa (1954.g. tika pārdēvēta par organizātoriskā darba nodaļu)¹⁷⁾
- rūpniecības un transporta nodaļa
- plānu, finansu un tirdzniecības nodaļa (dibināta 1951.gadā un 1953. gadā pārdēvēta administratīvo, finansu un tirdzniecības organu nodaļā)¹⁸⁾
- zivsaimniecības nodaļa (dibināta 1952.gadā un 1953. gadā apvienota ar rūpniecības un transporta nodaļu)¹⁹⁾

12) ZVA, PA-105.f., 3.apr., 1.e., 7.ep. un 2.e., 1.ep.

13) LVA, PA-105.f., 67.apr., 2.1., 93. un 95.lp.

14) Sk. LKP Liepājas apgabala komitejas (PA-5452.f.) Vēsturisko izziņu.

15) LVA, PA-105.f., 3.apr., 4.1., 89.lp.

16) Turpat, PA-101.f., 12.apr., 20.1., 46.lp.

17) LVA, PA-101.f., 17.apr., 29.1., 11.lp.

18) Turpat, 14.apr., 155.1., 12.lp. un 16.apr., 23.1., 105.lp.

19) Turpat, 15.apr., 21.1., 14.lp. un 16.apr., 23.1., 103.lp.

1958.g. februārī visas nodaļas likvidēja²⁰⁾ (izņemot vienotās partijas biedra kartes un partijas statistikas sektoru).²¹⁾

1960.g. maijā atkal tika atjaunotas sekojošas nodaļas:²¹⁾

- organizātoriskā darba nodaļa
- propagandas un agitācijas nodaļa (no 1963.g. līdz 1964.g. - ideoloģiskā nodaļa)²²⁾
- rūpniecības un transporta nodaļa

1972.g. tika nodibināta vispārējā nodaļa.²³⁾

Šī struktūra saglabājās līdz 1988. gadam.

LKP CK 1988.g. 22. oktobra biroja sēdē izskatīja jautājumu par partijas aparāta reorganizāciju un nolēma partijas aparāta struktūrā likvidēt nozaru struktūrvienības, padmju un saimniecisko orgānu dublēšanos un paralēlismu un nolēma, ka partijas pilsētu komitejās parasti jābūt šādām nodaļām:

- organizātoriskā darba
- ideoloģiskajai
- vispārējai²⁴⁾

Šīs struktūrvienības pastāvēja arī 1989. gadā.

LKP Liepājas pilsētas organizācija 1945. gadā apvienoja 31 partijas pirmorganizācijas,²⁵⁾ bet 1989.g. 1. janvārī - 134.²⁶⁾

I kat. arhīviste

J. 32.0894

T. Jakovļeva

- 20) LVA, PA-101.f., 21.apr., 24.1., 16. un 51.lp.
- 21) Turpat, 23.apr., 30.1., 5.lp.
- 22) Turpat, 26.apr., 27.1., 303.-304.lp. un 27.apr., 152.1., 24.lp.
- 23) Turpat, 36.apr., 122.1., 23.lp.
- 24) Turpat, 61.apr., 37.1., 17.lp.
- 25) Turpat, 8.apr., 50.1., 29.lp.
- 26) Turpat, 61.apr., 144.1., 26.-31.lp.

1 LVA, PA-103, 21.apr., 1.11.1972, 28.lp.

2 Turpat, 17., 18.lp.

3 Turpat, 4.lieņa, 44.lp.

4 Turpat, 1.lieņa, 27., 28., 29.lp.

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS

Liepājas pilsētas komiteja

Fonds Nr. PA-105

Vēsturiskās izziņas
turpinājums par
1990.-1991.gadu

1989.gada rudenī Latvijas PSR izraisījās diskusija par Latvijas Komunistiskās partijas statusu. Daļa partijas biedru orientējās uz PSKP, daļa bija par neatkarīgas LKP izveidošanu, daļa vispār nevēlējās būt nevienā partijā. Šāda diskusija turpinājās arī 1990.gada sākumā.

1990.gada 31.martā notikušajā LKP Liepājas pilsētas organizācijas XXIX konferences I daļā tika konstatēts, ka "pilsētas partijas organizācijā ir notikusi idejiskā un organizatoriskā šķelšanās, un partijas komitejas darbs atzīts par neapmierinošu."¹ Partijas konferences I daļā tika ievēlēta jauna partijas komiteja 64 cilvēku sastāvā un I sekretārs.² Tajā pašā dienā partijas komitejas I plēnumā tika ievēlēts birojs 9 cilvēku sastāvā un II sekretārs.³

1990.gada 28.aprīlī pilsētas partijas organizācijas XXIX konferences II daļā tika ievēlēti vēl 11 partijas komitejas locekļi un kontroles un revīzijas komisija 27 cilvēku sastāvā.⁴

1990.gada 28.augustā pilsētas partijas komitejas II plē-

¹ LVA, PA-105, 71.apr., 1.lieta, 12.lp.

² Turpat, 17., 18.lp.

³ Turpat, 4.lieta, 44.lp.

⁴ Turpat, 1.lieta, 27., 28., 35.lp.

numā tika izveidotas šādas komisijas:

- partijas organizatoriskā un kadru darba komisija,
- komisija darbam ar valsts un sabiedriskajām organizācijām,
- ideologiskā komisija.⁵

1991.gada 5.janvārī notikušajā partijas organizācijas XXIX konferences III daļā tika pieņemta Liepājas pilsētas partijas organizācijas rīcības programma, kura noteica turpināt darbu saskaņā ar LKP XXV kongresa lēmumiem. Konferencē tika ievēlēts arī sekretārs.⁶

No 1990.gada līdz 1991.gadam pilsētas partijas komitejā ir notikušas arī struktūras izmaiņas.

1989.gada 2.martā partijas komitejas II plēnumā apstiprinātā struktūra:

- organizatoriskā nodaļa,
 - ideologiskā nodaļa,
 - vispārējā nodaļa,
 - partijas komisija
- seglabājās arī 1990.gadā.⁷

1991.gada 8.februārī partijas komitejas biroja sēdē tika apstiprināts štatu saraksts 1991.gada I pusgadam. No tā redzams, ka partijas komitejā 1991.gadā darbojās:

- I sekretārs,
- II sekretārs,
- sekretārs,

⁵ LVA, PA-105, 71.apr., 4.lieta, 59.-61.lp.

⁶ Turpat, 73.apr., 1.lieta, 31.lp.

⁷ Turpat, 69.apr., 1.lieta, 36.lp.

- vispārējā nodaļa,
- komisijas priekšsēdētāja vietnieks,
- sektora vadītājs,
- politiskās izglītības kabineta vadītājs,
- instruktori, konsultanti, atbildīgie organizatori,
- kontroles revīzijas komisijas priekšsēdētājs.⁸

1990.-1991.gadā mainījās arī partijas organizācijas skaitliskais sastāvs. 1990.gada 1.janvārī partijas organizācijā bija 6989 PSKP biedri un biedra kandidāti, 135 partijas pirmorganizācijās.⁹ 1990.gada IV ceturksnī - 5141 PSKP biedrs un biedra kandidāts, 108 partijas pirmorganizācijas.¹⁰ 1991.gada I ceturksnī - 4701 PSKP biedrs un biedra kandidāts, partijas pirmorganizāciju skaits nemainījās, bet 1991.gada 1.janvārī - 4202 PSKP biedri.¹¹

Pamatojoties uz 1991.gada 23.augusta Latvijas Republikas Augstākās Padomes lēmumu "Par Latvijas Komunistiskās partijas antikonstitucionālo darbību", 24.augusta lēmumu Nr.334 "Par dažu sabiedrisko un sabiedriski politisko organizāciju darbību apturēšanu", Latvijas Komunistiskā partija savu darbību beidza. Savu darbību izbeidza arī LKP Liepājas pilsētas komiteja.

II

Pirmo reizi LKP Liepājas pilsētas komitejas dokumenti LKP CK Partijas arhīvā (no 1991.gada septembra - Latvijas Valsts arhīva Sociālpolitisko dokumentu nodaļa) saņemti 1948.gada 30.jūnijā

Uz aprakstīšanas brīdi LKP Liepājas pilsētas komitejas fondā bija 15411 lietas par 1940.-1941., 1945.-1989.gadu.

⁸ LVA, PA-105.f., 73.apr., 3.lieta, 23.lp.

⁹ LVA, PA-101.f., 63.apr., 67.lieta, 29., 31.lp.

¹⁰ Turpat, 77.lieta, 22.lp.

¹¹ Turpat, 59.lp.

Fonda Nr. PA-105 lietas ir sistematizētas 71 aprakstā (Nr.1-70, 01). Par katru gadu veidoti 2 apraksti: viens - vispārējās lietvedības lietu, otrs - personālsastāva lietu, izņemot 1945.-1950., 1966.-1981.gadu, kad ir apvienotais apraksts par katru gadu. Partijas komitejas atbrīvoto nomenklatūras darbinieku personas lietas par 1984., 1985.gadu iekļautas vispārējās lietvedības lietu aprakstos. Atbrīvoto nomenklatūras darbinieku personas lietas par 1945.-1983.gadu veido fonda Nr. PA-15500 "LKP CK, RK un PK nomenklatūras darbinieku personu lietu kolekcija" 5.aprakstu.

LKP Liepājas pilsētas pirmorganizācijas savus dokumentus arhīvā nodeva pēc saraksta, kas veidoja pielikumu aktam par LKP Liepājas pilsētas komitejas dokumentu nodošanu arhīvā. Lietas tika ierakstītas attiecīgo LKP pirmorganizāciju fondu aprakstos.

Aprakstā Nr. 01 iekļauti 38 likvidēto partijas pirmorganizāciju fondu dokumenti par 1940.-1965.gadu.

Pēc LKP darbības izbeigšanās Liepājas valdes izveidotā partijas komitejas īpašuma pārņemšanas komisija 1991.gada 28.augustā no partijas komitejas telpām izņēma dokumentus - 27 maisus un 17 metāla kastes, kurus 1991.gada 29.augustā nodeva Latvijas Valsts arhīvā. 1991.gada 3.septembrī arhīvā tika saņemti papildus vēl 2 maisi ar partijas komitejas uzskaites dokumentiem. Šie dokumenti arhīvā saņemti neapstrādātā veidā.

Dokumentu aprakstīšanu veica Sociālpolitisko dokumentu daļas darbinieki 1998.gadā, kā rezultātā tika sastādīti 5 jauni

aparaksti, 33 aprakstu papildinājumi un 1 Liepājas pilsētas LKP pirmorganizāciju saraksts.

Pavisam kopā izveidotas 297 lietas.

Apvienotie lietu apraksti

40.apraksta	papildinājums	par 1967.gadu	- 2 lietas
41.apraksta	"	par 1968.gadu	- 1 lieta
42.apraksta	"	par 1969.gadu	- 2 lietas
43.apraksta	"	par 1970.gadu	- 2 lietas
44.apraksta	"	par 1971.gadu	- 2 lietas
45.apraksta	"	par 1972.gadu	- 1 lieta
46.apraksta	"	par 1973.gadu	- 2 lietas
48.apraksta	"	par 1975.gadu	- 2 lietas
49.apraksta	"	par 1976.gadu	- 1 lieta
50.apraksta	"	par 1977.gadu	- 1 lieta
51.apraksta	"	par 1978.gadu	- 1 lieta
52.apraksta	"	par 1979.gadu	- 1 lieta
53.apraksta	"	par 1980.gadu	- 2 lietas
54.apraksta	"	par 1981.gadu	- 2 lietas
55.apraksta	"	par 1982.gadu	- 2 lietas
Kopā			- 24 lietas

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksti

23.apraksta	papildinājums	par 1958.gadu	- 1 lieta
27.apraksta	"	par 1960.gadu	- 1 lieta
33.apraksta	"	par 1963.gadu	- 1 lieta
35.apraksta	"	par 1964.gadu	- 1 lieta
57.apraksta	"	par 1983.gadu	- 7 lietas
59.apraksta	"	par 1984.gadu	- 5 lietas
61.apraksta	"	par 1985.gadu	- 8 lietas

63.apraksta papildinājums	par 1986.gadu	- 7 lietas
65.apraksta	" par 1987.gadu	- 9 lietas
67.apraksta	" par 1988.gadu	- 8 lietas
69.apraksta	" par 1989.gadu	- 15 lietas
71.apraksts	par 1990.gadu	- 27 lietas
73.apraksts	par 1991.gadu	- 11 lietas
75.apraksts	par 1962.-1991.gadu	- 40 lietas
01.apraksta papildinājums		
no 5 LKP pirmorganizācijām	par 1988.-1991.g.	- 5 lietas

Kopā - 146 lietas

Personālsastāva lietu apraksti

56.apraksta papildinājums	par 1982.gadu	- 1 lieta
58.apraksta	" par 1983.gadu	- 1 lieta
62.apraksta	" par 1985.gadu	- 1 lieta
66.apraksta	" par 1987.gadu	- 4 lietas
68.apraksta	" par 1988.gadu	- 14 lietas
70.apraksta	" par 1989.gadu	- 8 lietas
72.apraksts	par 1990.gadu	- 52 lietas
74.apraksts	par 1991.gadu	- 29 lietas

Kopā - 110 lietas

LKP Liepājas pilsētas pirmorganizāciju
pastāvīgi glabājamo lietu saraksts ar - 17 lietām.

Pastāvīgi glabājamo lietu aprakstu lietas veidotas pēc nomināli hronologiskā principa. Plēnumu, biroja sēžu protokoli sakārtoti pa vēlēšanu periodiem, bet lietās sakārtoti pa gadiem.

PSKP biedros un biedra kandidātos uzņemto 166 personas lietas, kā arī 365 PSKP biedru un biedra kandidātu personālās lietas, atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, apvienotas sējumos pa

gadiem, sistematizētas pēc latviešu alfabēta, katram sējumam ir iekšējais apraksts. Personālās lietas par masveida izstāšanos no PSKP par 1990., 1991.gadu veido pilsētas partijas komitejas biroja lēmumi ar pielikumiem (partijas pirmorganizāciju sapulču protokolu izraksti, iesniegumi u.c.) par piederības PSKP pārtraukšanu. Katrai lietai sastādīts personu alfabētiskais rādītājs.

Arī atbrīvoto nomenklatūras darbinieku un tehnisko darbinieku 536 personas lietas ir sakārtotas sējumos pa gadiem, katrai lietai ir iekšējais apraksts. Nomenklatūras darbinieku personas lietas bez nobeiguma datuma ir pievienotas aprakstā Nr.74 par 1991.gadu pie noslēgtajām nomenklatūras darbinieku personas lietām. Tās sakārtotas sējumos alfabētiskā secībā, katrai lietai sastādīts iekšējais apraksts.

Ir izveidots apraksts Nr.75 par 1962.-1991.gadu, kurā iekļauti visi pilsētas partijas komitejas uzskaites žurnāli, LKP pirmorganizāciju uzskaites kartiņas, to biedru un biedra kandidātu uzskaites žurnāli.

Darba gaitā ir izveidotas lietas no dokumentiem, kas agrāk arhīvā glabāšanā netika pieņemti:

- 1) PSKP biedra kandidātos uzņemto personas lietas,
- 2) pilsētas komitejas tehnisko darbinieku personas lietas,
- 3) Kara un darba veterānu padomes materiāli u.c.

Dokumentu apstrādes rezultātā veikta dokumentu izvērtēšana. Iznīcināšanai atlasīti dokumenti, kam nav praktiskas un vēsturiskas vērtības un sastādīts akts Nr.1 par 346 lietām.

Sastādīts īslaicīgi glabājamo lietu saraksts par 64 lietām.

Dokumentu sastāvs par 1990.-1991.gadu nav pilnīgs, par ko sastādīts iztrūkstošo dokumentu saraksts.

Vad.arhiviste

I.Sproge

Latvijas Komunistiskās partijas
Liepājas pilsētas komiteja

PA- 105. fonds

Vēsturiskās izziņas
papildinājums
par 1989.- 1991. gadu

II

1999. gada jūnijā tika izveidots ilgtermiņa glabājamo lietu apraksts ar partijas biedru un biedra kandidātu kartēm, partijas uzskaites kartiņām. Šie dokumenti arhīvā tika saņemti no LKP Centrālās Komitejas (skat. 1991.gada 25.septembra dokumentu pārņemšanas- nodošanas aktu) un ar LKP Liepājas pilsētas komitejas dokumentiem (skat. 1991. gada 28.un 29. augusta dokumentu nodošanas- pieņemšanas aktus).

Veicot LKP Liepājas pilsētas komitejas dokumentu aprakstīšanu, šie partijas uzskaites dokumenti bija atstāti īslaicīgā glabāšanā līdz pilnīgai aprakstīšanas pabeigšanai. Tagad no šiem dokumentiem tika izveidots ilgtermiņa glabājamo lietu apraksts Nr. 76 par 1989.- 1991. gadu ar 40 lietām par 6679 personām.

Dokumenti par katru personu ir sakārtoti alfabētiskā secībā.

Vad. arhīviste

I. Sproģe

I. Sproģe